PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok 1 | Warszawa, 20 lipca 1935 r. | Nr. 4

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju zł. 1.50 kwartalnie. Od 1 czerwca do końca 1935 r. zł. 3.50 gr. Numer pojedyńczy 30 gr.

T R E Ś Ć:

IMPORT I EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH

w m-cu czerwcu 1935 r.

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
89710	Szkło rozdrobnione	158	180	—	—
89720	Szkło barwne do powlekania, emalja w kawałkach lub proszku — oprócz osobno wymienionych	10.555	17.327	—	—
89800	Cegiełki, pustaki, płyty, płytki, dachówki ze szkła	12	13	—	—
	Butelki, gąsiory, słoje i t. p. służące do stałego przechowywania płynów i innych towarów, chociażby z odlanemi lub wyciskanemi literami, napisami, godłami, lecz bez innych ozdób — nierżnięte, nieszlifowane, oprócz osobno wymienionych:				
89910	ze szkła naturalnej barwy butelkowej, oprócz osobno wymienionej, bez przyszlifowanych szyjek korków, wyrównanych denek i brzegów,	—	—	15.430	7.484
89920	ze szkła półbiałego, białego — bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	3	2	—	—
89930	ze szkła mlecznego, bronzowego, barwnego (w masie zabarwionego), bez bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	4.485	1.714	—	—
89940	ze szkła wszelkiej barwy z przyszlifowanemi szyjkami, korkami z wyrównanemi brzegami, denkami, naczynia do konserw	15	57	—	—
89950	wyroby szklane, objęte Nr. Nr. 89910-89940, z dodatkiem korka lub innych pospolitych materjałów, również oplecione słomą, trzciną, drutem i t. p.	22	42	—	—
89960	Syfony, chociażby z częściami metalowemi i innemi	—	—	—	—
	Wyroby, oprócz osobno wymienionych ze szkła białego, półbiałego — nieszlifowane, nierżnięte chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, także wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi deseniami, godłami, napisami, lecz bez innych ozdób:				
90010	prasowane lub lane	86	655	15.004	13.247
90020	dęte gładkie o grubości ścianek powyżej 4 mm.	2.706	5.432	3.256	4.077
90030	dęte inne	2.425	11.527	2.935	4.086
90040	rurki, pręty	5.035	15.369	17	28
90050	wszelkie naczynia laboratoryjne, chociażby z podziałkami, ampułki i t. p. wyroby z rurek, oprócz osobno wymienionych	1.199	17 416	12	512
90100	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych ze szkła białego, mlecznego, barwnego	340	2.808	6	23
90200	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych szlifowane, polerowane, rżnięte — ze szkła białego, mlecznego, barwnego	2	20	—	—
90300	Wyroby ze szkła białego szlifowane, polerowane rżnięte, lecz bez innych ozdób	349	4.857	428	1.173
	Wyroby ze szkła w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, malowanego, oprócz osobno wymienionych, karbowanego z powierzchnią spękaną (craquele), lodową:				
90410	rurki, pręty	665	2.287	6	150
90420	nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi napisami, godłami, wzorami, lecz bez innych ozdób	84	2.254	—	—
90430	szlifowane polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób	214	3.212	—	—
90500	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, półbiałego, w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego, z powierzchnią spękaną (craquele), lodową oraz wszelkie naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych — wszystko z dodatkiem pospolitych materjałów, niestanowiących ozdób	250	1.402	3.821	8.294
90600	Wyroby ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, oprócz osobno wymienionych, jako to: z wytrawionemi, matowanemi lub malowanemi wzorami malowidłami, emalją, złoceniem, srebrzeniem, ozdobami z pospolitych lub kosztownych materjałów	269	5.199	5.881	11.946
90710	Szkło w postaci łusek, kulek	—	—	—	—
90720	Soczewki do kieszonkowych lamp elektrycznych	0	5	—	—
90800	Gotowe naczynia do termosów, chociażby posrebrzane	—	—	—	—
90900	Szkiełka do zegarków	—	—	—	—
91000	Mozaika i sztuczne części składowe do mozaiki	—	—	—	—

(Dalszy ciąg na str. 3 okładki)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok 1 Warszawa, 20 lipca 1935 r. Nr. 4

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju zł. 1.50 kwartalnie. Od 1 czerwca do końca 1935 r. zł. 3.50 gr. Numer pojedyńczy 30 gr.

Inż. Józef Peszel.

Dobór materjałów ogniotrwałych do pieców szklarskich.

Piece szklarskie są, jak wiadomo, podstawą fabrykacji szkła i od należytej ich pracy w dużej mierze zależy rentowność huty szklanej. Piece do topienia szkła pracują należycie wtedy, jeżeli ich konstrukcja jest dobra, są wybudowane z odpowiedniego materjału i należycie obsłużone.

W ramach niniejszego artykułu umówimy sprawę doboru materjałów ogniotrwałych do poszczególnych części pieców.

A. Bloki szamotowe na dno i ściany wanien.

Z materjałów używanych do budowy pieców szklarskich, bloki szamotowe na dno i ściany wanien odpowiadać muszą co do jakości największym wymaganiom. Tłomaczy się to tem, że dno i ściany wanien znajdują się bez przerwy przez szereg miesięcy pod stałym działaniem wysokiej temperatury i płynnej masy szklanej. Pod wpływem wysokiej temperatury, składowe części masy szklanej, jak np. soda, potaż, sól glauberska, saletra i t. p. w miejscu stykania się ze ścianami wanny i roztopioną masą szklaną na całej powierzchni ścian wanny i jej dna przenikają w pory materjału szamotowego i w razie nieodpowiedniej jakości materjału z którego wykonane są bloki, bardzo szybko go rozpuszczają, powodując szybkie zużycie się bloków.

W wypadkach, kiedy materjały ogniotrwałe do budowy wanien szklarskich sprowadzane są z renomowanych firm zagranicznych, które od dziesiątków lat produkują, jako specjalność tego rodzaju wyroby szamotowe, nie zachodzi potrzeba zastanawiania się nad wyborem materjałów, gdyż firmy te na podstawie wskazówek, do jakich części pieca materjał jest przeznaczony, dostarczają takowy w gatunku odpowiednim.

Inaczej rzecz się ma, jeżeli materjał do budowy pieca ma być zamawiany w krajowej fabryce. Nasze fabryki wyrobów szamotowych, jakkolwiek stoją na bardzo wysokim poziomie i produkują wyroby ogniotrwałe w bardzo dobrym gatunku, (przy wielkiej różnorodności swoich wyrobów i stosunkowo małem zapotrzebowaniem hut szklanych), nie miały dotąd możności wszechstronnego wyspecjalizowania się w kierunku produkcji materjałów do budowy pieców szklarskich. Fabryki te nie zawsze zdają sobie dokładnie sprawę z tego, jak winny być wykonane materjały szamotowe dla poszczególnych części pieców i jakim wymaganiom muszą one odpowiadać.

Ponieważ rozwój polskiego przemysłu idzie po linji uniezależnienia się od zagranicy i osiągnięcia całkowitej samowystarczalności, i otrzymane dotąd rezultaty świadczą o możności osiągnięcia tego celu, polski przemysł szklany i ceramiczny dążyć powinny do zastąpienia używanych dotąd zagranicznych wyrobów ogniotrwałych, wyrobami krajowemi o jakości nieustępującej wyrobom zagranicznym. Osiągnąć to można drogą współpracy krajowych hut szklanych i fabryk ceramicznych przez dokładne informowanie fabryk ceramicznych o potrzebach i wymaganiach przemysłu szklanego w zakresie materjałów ogniotrwałych, komunikowanie spostrzeżeń co do zachowania się w pracy materjałów ogniotrwałych pochodzenia krajowego i zagranicznego, z czego przemysł ceramiczny powinien wyciągnąć odpowiednie wnioski

i dostosować jakość swoich wyrobów do potrzeb przemysłu szklanego.

Przy produkcji materjałów szamotowych największa uwaga musi być zwrócona na wytrzymałość termiczną masy, wyrażoną w stożkach Segera. Wytrzymałość termiczna najbardziej wysokoogniotrwałych materjałów szamotowych wynosi 34-35 i 35-36 stożka Segera, co odpowiada 1750°—1770° i 1770°—1790° C. Zdawałoby się, że do wyrobu bloków szamotowych na dno i ściany wanien masa posiadać winna największą osiągalną w praktyce odporność termiczną. W rzeczywistości jednak tak nie jest. Stosowaniu do wyrobu bloków szamotowych na dno i ściany wanien masy o najwyższej wytrzymałości termicznej (stożek Segera 34-35 i 35-36) stoi na przeszkodzie ta okoliczność, że tak wysoką odporność mają masy wysokozasadowe o zawartości ponad 42% tlenku glinu (Al_2O_3), a masy wysokozasadowe posiadają bardzo znaczną kurczliwość przy stałem działaniu wysokiej temperatury. Ponieważ do budowy dna i ścian wanien używane są zwykle bloki szamotowe dużych rozmiarów (długość 600—1000 mm., szerokość 400—500 mm., grubość 250—300 mm.) i bloki te muszą być bardzo szczelnie do siebie dopasowane, nie mogą one podczas pracy pieca pod wpływem długotrwałego działania wysokiej temperatury kurczyć się w większym stopniu, gdyż wtedy w miejscach stykania się bloków tworzyć się będą szerokie szpary, przez które przedostać się może płynna masa szklana.

Bloki o dużej kurczliwości, już w czasie nagrzewania nowowybudowanego pieca do temperatury potrzebnej do procesu topienia szkła, pękają od strony działania ognia w różnych kierunkach i wskutek tego tworzą się w blokach szczeliny, początkowo płytkie, powiększające się bardzo szybko w czasie normalnej pracy pieca wskutek przenikania w nie płynnej masy szklanej, co powoduje bardzo szybkie zużycie się bloków.

Dla osiągnięcia mniejszej kurczliwości bloków szamotowych z konieczności trzeba stosować masę o mniejszej zawartości tlenku glinu i większej zawartości krzemionki, która to kurczliwość wybitnie zmniejsza, zarazem jednak obniża w pewnym stopniu termiczną wytrzymałość masy. W celu zmniejszenia kurczliwości bloków szamotowych, należy je bardzo silnie wypalać (stożek Segera 8-12).

Skład chemiczny i badania termiczne szeregu prób materjału z szamotowych bloków wannowych pochodzenia zagranicznego wykazały zawartość Al_2O_3 —29-30%, SiO_2 – 70-75%, wytrzymałość termiczną—30-32 stożka Segera.

Mylnym byłby jednak z tego wniosek, że każda masa, posiadająca zbliżony do powyższych danych skład chemiczny i wytrzymałość termiczną nadaje się do wyrobu bloków szamotowych na dno i ściany wanien. Podobny skład chemiczny i odporność ogniową posiadają masy używane zwykle do wyrobu niższych gatunków cegły szamotowej t. zw. kwaśnej i neutralnej, stosowanej do pieców wapiennych, palenisk pieców ceramicznych, do obmurowywania kotłów parowych i t. p. Wykonane z tej samej masy bloki szamotowe na dno i ściany wanien okazałyby się niezdatne do użytku, wytrzymałość ich w pracy byłaby znikomo mała, a płynna masa szklana byłaby w tak dużym stopniu zanieczyszczona cząsteczkami masy szamotowej, że nie nadawałaby się do produkcji artykułów szklanych.

Nie jest więc rzeczą obojętną w jaki sposób zostanie przygotowana masa do wyrobów bloków wannowych i w jaki sposób zostanie osiągnięty pożądany w danym wypadku skład chemiczny i wytrzymałość termiczna. Przy wyrobie większości materjałów szamotowych, jeżeli zachodzi potrzeba wprowadzenia w skład masy większej ilości krzemionki, dodaje się do masy w charakterze domieszki odpowiednią ilość zmielonego kwarcytu kosztem zmniejszenia ilości palonego szamotu. Przy wyrobie bloków na dno i ściany wanien jest to niedopuszczalne ze względów następujących: płynna masa szklana, rozpuszczając w wolnem tempie materjał bloków, inaczej działa na masę szamotową otaczającą ziarna kwarcytu, a inaczej na sam kwarcyt. Cząsteczki porowatej masy szamotowej bądź to rozpuszczają się stopniowo w płynnej masie szklanej, bądź też nierozpuszczone cząsteczki, posiadając mniejszy aniżeli masa szklana ciężar właściwy, przedostają się na powierzchnię lustra szkła w wannie i tam, pod wpływem wyższej temperatury, rozpuszczają się w masie szklanej lub też pływają na powierzchni szkła i mogą być w razie potrzeby bez obawy zanieczyszczenia masy szklanej usunięte. Cząsteczki kwarcytu ze względu na zwartą strukturę są trudniej przez masę szklaną rozpuszczane, a wyługowane przez nią z bloków, mając ciężar gatunkowy zbliżony do ciężaru gatunkowego szkła, nie spływają do góry, a pozostają w masie szklanej w stanie nierozpuszczalnym i w większym lub mniejszym stopniu ją zanieczyszczają.

Zanieczyszczanie płynnej masy szklanej nierozpuszczalnemi w niej ciałami obcemi, czy to wskutek nieodpowiedniej jakości materjałów ogniotrwałych, czy też z powodu wad fabrykacji, jest zjawiskiem bardzo częstem przy wyrobie szkła i powoduje niekiedy bardzo duże straty.

Duży wpływ na wytrzymałość wannowych bloków szamotowych wywiera struktura materjału. Zwykła cegła szamotowa i większość wyrobów szamotowych do różnych celów posiada strukturę mniej lub więcej gruboziarnistą i niezbyt zwartą, natomiast struktura bloków do ściany wanien winna być drobnoziarnistą i bardzo zwartą, zarazem jednak masa musi posiadać wysoką odporność na szybkie zmiany temperatury.

Bloki na dno wanien mogą posiadać strukturę nieco mniej drobnoziarnistą, aniżeli bloki na ściany wanien. Wymagania te wynikają z warunków pracy bloków wannowych. Im struktura bloków będzie bardziej zwartą, tem większy opór stawiać one będą przenikaniu wewnątrz masy roztopionego szkła. Ponieważ temperatura wewnętrznej strony bloków, stykającej się z roztopionym szkłem wynosi 1500° C. i wyżej, a zewnętrznej, w sposób sztuczny lub naturalny studzonej — kilkanascie stopni, bloki wannowe, pomimo zwartej i drobnoziarnistej struktury, muszą taką różnicę temperatury wytrzymać.

Wykonanie bloków szamotowych o strukturze zwartej i dronoziarnistej, zwłaszcza przy większych rozmiarach bloków, napotyka w praktyce na dosyć duże trudności. Bloki wannowe wymagają bardzo długiego, ostrożnego suszenia i umiejętnego wypalania. Bardzo często, nawet przy zastosowaniu jak najdalej idących środków ostrożności, duża część wykonanych bloków w trakcie suszenia i wypalania pęka. Przy użyciu kwarcytu jako domieszki do masy szamotowej, pękanie bloków w czasie wypalania powodować mogą między innemi zmiany strukturalne, jakim podlega kwarcyt przy temperaturze wypalania materjałów szamotowych.

Ze względu na warunki pracy bloków szamotowych, będących stale pod działaniem i ciśnieniem dużych mas płynnego szkła, muszą one posiadać bardzo wysoki punkt zmiękczenia powyżej 1400° C przy ciśnieniu 2 kg/cm² i wysoką wytrzymałość na rozryw powyżej 1400° C przy obciążeniu 1 kg/cm².

(d. c. n.)

Skarbowość, podatki i cło.

OKÓLNIKI MINISTERSTWA SKARBU.

z dnia 28 czerwca 1935 r. L. D. IV. 19819/3/35

w sprawie przestrzegania warunków zawartych w pozwoleniach przywozu.

Ministerstwo Skarbu przypomina, że warunki ustalone w pozwoleniach przywozu wydawanych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu powinny być ściśle przestrzegane. W szczególności zwraca się uwagę na to, że odprawa celna towarów objętych pozwoleniem przywozu może być dokonaną wyłącznie w Urzędzie Celnym wskazanym w pozwoleniu. Przesyłanie pozwoleń przywozu z urzędów wymienionych w pozwoleniu do innych urzędów celnych, celem dokonania tam odprawy towarów, może być uskutecznione tylko za pozwoleniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Dyrektor Departamentu:
(—) St. Fr. Królikowski.

---

z dnia 5 lipca 1935 r. L. D. IV. 16812/2/3/35

w sprawie clenia materjałów zagranicznych dodanych w obrocie reparacyjnym biernym.

Na skutek zapytań, jak należy clić materjały zagraniczne, dodane w obrocie reparacyjnym biernym do naprawionego towaru, podlegającego cłu nie od wagi lecz od sztuki i t. p., Ministerstwo Skarbu na podstawie § 99 ust. 1, zdanie drugie, przepisów wykonawczych do prawa celnego ustala, co następuje:

Sposób wymierzania cła od materjałów zagranicznych, ustalony w przytoczonym wyżej przepisie, należy stosować wówczas, gdy cło od naprawionych przedmiotów wymierza się od wagi.

W przypadkach natomiast, gdy podstawą wymiaru cła od naprawionych przedmiotow nie jest waga, ale są sztuki, względnie sztuki i waga albo waga i wartość i t. p., wówczas zagraniczne dodatki w obrocie reparacyjnym biernym podlegają ocleniu w/g odpowiedniej pozycji i punktu taryfy celnej, zależnie od ich taryfowej jakości, bez względu na to, jak się cli naprawione przedmioty.

Dyrektor Departamentu:
(—) St. Fr. Królikowski

---

z dnia 5 lipca 1935 r. L. D. IV. 17204/3/35

w sprawie stosowania ceł konwencyjnych do przedmiotów nie mających samoistych stawek celnych.

W ostatnich czasach w niektórych urzędach celnych powstały wątpliwości na tle stosowania ceł konwencyjnych do przedmiotów, nie mających samoistnych stawek celnych.

W związku z tem na podstawie art. 13 ust. 4 prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610 z 1933 r.) wyjaśnia się na przyszłość, co następuje:

1. Taryfa celna nie określa samoistnych stawek celnych dla niektórych towarów, polecając clić je według stawek na inne pokrewne towary.

Bywają to przeważnie następujące przypadki:

1) przedmiot stanowi części wyrobu i jest wymieniony w uwadze do pewnej pozycji, punktu czy grupy taryfy celnej, przyczem uwaga zastrzega clenie tych części według odpowiednich pozycyj i punktów, obejmujących całość. Przykłady: części maszyn, aparatów i przyrządów elektrycznych osobno niewymienionych — uwaga do grupy 69, części broni—uwaga do grupy 76, części guzików, spinek, zatrzasków, oprócz osobno wymienionych, w stanie gotowym lub półfabrykaty — uwaga 2 do grupy 82, i t. p.;

2) przedmiot stanowi wyroby surowe lub częściowo obrobione i jest wymieniony w uwadze do pewnej pozycji, punktu czy grupy taryfy celnej, przyczem uwaga zastrzega clenie tych wyrobów według odpowiednich pozycyj i punktów, obejmujących wyroby wykończone. Przykłady: wyroby nożownicze żelazne i stalowe surowe lub częściowo obrobione — uwaga 3 do poz. 1018 i t. p.;

3) towar jest wymieniony w uwadze do pozycji, punktu, czy grupy taryfy celnej z tem, że uwaga poleca clić ten towar podług stawek na inny towar, określony w uwadze, albo według taryfowej przynależności, względnie według jakości materjału. Przykłady: produkty otrzymane z węgla kamiennego i t. d. — uwaga pod poz. 195, zespoły maszyn elektrycznych lub elektromechanicznych i t. d. — uwaga pod poz. 1099 i t. p.

Otóż we wszystkich, zilustrowanych powyżej przykładowo, przypadkach, gdzie przedmiot nie ma w taryfie samoistnych stawek celnych i taryfa poleca clić go według stawek wyznaczonych na inny określony towar, cła konwencyjne, przewidziane w umowach handlowych dla tego innego określonego towaru, należy stosować automatycznie do przedmiotu, nie mającego samoistnych stawek, a clonego tak jak ten inny towar.

Wyjątek od powyższej zasady stanowiłaby tylko okoliczność, gdyby towar, nie mający w taryfie samoistnej stawki celnej, był jednak osobno przewidziany w jakiejkolwiek umowie hanlowej, z określoną dla siebie osobną stawką konwencyjną — wtedy oczywiście należałoby go clić z zastosowaniem tej odrębnej stawki.

II. W myśl podobnej zasady należy postępować, gdy towar, którego przynależność taryfowa wzbudza wątpliwość, został w drodze wyjaśnień Miuisterstwa Skarbu przydzielony do określonego punktu, względnie pozycji taryfy celnej. Mianowicie, w przypadku braku odmiennych postanowień, towar przydzielony do danego punktu względnie pozycji należy clić z zastosowaniem cła konwencyjnego, przewidzianego w umowach handlowych dla danego punktu lub pozycji, jeżeli cło konwencyjne dotyczy całej litery, całego punktu lub całej pozycji. Jeżeli jednak cło konwencyjne dotyczy tylko niektórych towarów, objętych danym punktem, to cła konwencyjnego do towaru przydzielonego do danego punktu, nie należy stosować bez osobnych postanowień lub poleceń.

Dyrektor Departamentu:
(—) *St. Fr. Królikowski.*

NOWE PRZEPISY PRZY ODPRAWIE CELNEJ TOWARÓW ZAGRANICZNYCH.

Okólnikiem Ministerstwa Skarbu z 28 maja b. r., ogłoszonym w „Monitorze Polskim“ z 4 czerwca b. r. zarządzone zostało, iż począwszy od dnia 1 lipca b. r. świadectwa pochodzenia winny być zasadniczo wystawione w języku kraju pochodzenia, oraz w języku polskim. W wypadku przedłożenia przez importera świadectwa wystawionego tylko w języku kraju pochodzenia, względnie w innym języku, Urząd Celny może zażądać uwierzytelnionego tłumaczenia takiego świadectwa na język polski, zgodnie z nomenklaturą obowiązującej taryfy celnej. W związku z powyższem zwracać należy uwagę importerów, że winni oni żądać od swoich dostawców zagranicznych świadectw pochodzenia w tłumaczeniu polskiem, co szczególnie dotyczy nazwy towaru. Na czas przejściowy do 15 sierpnia b. r. Izby przemysłowe i handlowe potwierdzać będą dla Urzędów Celnych polskie brzmienie towarów bezpłatnie. Po tym terminie żądać będą Izby opłat manipulacyjnych.

Praca i Opieka Społeczna

SKUTKI NIEKORZYSTANIA Z URLOPU.

Poniżej podajemy Orzeczenie Sądu Najwyższego Izby III z dn. 8. VI. 1932 Nr. 1 vw. 522/32.

Niekorzystanie przez pracownika z przyznanego mu urlopu z innej przyczyny niż z powodu choroby nie skutkuje przesunięcia urlopu na okres późniejszy, powoduje przeto utratę przez pracownika w danym roku kalendarzowym prawa do urlopu, a więc również i prawa do wynagrodzenia za czas urlopu; to samo obowiązuje także w razie odmowy ze strony pracodawcy pracownikowi należnego urlopu.

Motywy Sądu.

Stosownie do art. 1 ustawy z 16 maja 1922 r. o urlopach wszyscy pracownicy, objęci tym przepisem, mają prawo do korzystania corocznie z płatnego (art. 4) urlopu w granicach i na zasadach, wyrażonych w art. 2 tejże ustawy. Uprawnienie powyższe powstaje dla pracownika, który uzyskał już prawo do urlopu z mocy wspomnianego art. 2, z nastąpieniem nowego roku kalendarzowego, bez względu na okres, oddzielający każdy następny urlop od poprzedniego (Opinja Zgrom. Ogól. Sądu Najwyższego z 4 grudnia 1928 roku Z. O. 1/28).

Nie wynika z tego jednak, by prawo pracownika do korzystania z niewyzyskanego urlopu lub do otrzymania dodatkowej zapłaty za okres niewykorzystanego urlopu trwało w dalszym ciągu po ukończeniu roku kalendarzowego, w którym urlop należał się pracownikowi.

W myśl art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy nieskorzystanie przez pracownika z przyznanego mu urlopu z innej przyczyny niż z powodu choroby nie skutkuje przesunięcia urlopu na okres późniejszy, powoduje przeto utratę przez pracownika w danym roku kalendarzowym prawa do urlopu, a więc co idzie zatem — również i prawa do wynagrodzenia za czas urlopu.

Zasada ta, wyrażona także w § 5 i 8 rozporządzenia Min. Pracy i Opieki Społecznej z 11 czerwca 1923 r. w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, ma zastosowanie także w razie odmowy ze strony pracodawcy pracownikowi należnego mu urlopu, zwłaszcza, że ustawa przepisuje na taki wypadek w ustępie 1 art. 6 właściwy tryb postępowania, zabezpieczający pracownikowi urzeczywistnienie służącego mu prawa.

Pracownikowi zatem, który nie korzystał z udzielonego mu urlopu i pracował w przedsiębiorstwie, w którem był stale zatrudniony, jako też temu, który wskutek odmówienia mu urlopu żądanego nie korzystał z trybu, przepisanego w art. 5 ust. 1 cytowanej ustawy, nie należy się wynagrodzenie za urlop.

Zapatrywanie przeciwne doprowadziłoby do zgoła nieprzewidzianej przez prawo podwójnej zapłaty za czas nieprzebytego urlopu.

Nowości techniczne.

WPŁYW NIEKTÓRYCH CZYNNIKÓW CHEMICZNYCH NA ODPORNOŚĆ CHEMICZNĄ SZKŁA.

(Batch constituents and their effect on durability of Glass B. Burres Ceramic Ind. 23/1934)

Przez dodanie tlenku glinu do szkła sodowo-wapniowego powiększa znacznie chemiczna odporność szkła. Dodatek tlenku glinu nie powinien przekraczać pewnej ustalonej granicy, warunki bowiem topienia przy zwiększonej ilości tlenku glinu znacznie sie pogarszają. W wypadku wprowadzenia do szkła większej ilości tlenku glinu, trzeba do namiaru (szychty) dodać pewną ilość topnika, i to takiego, działanie którego nie wywiera wpływu na odporność chemiczną szkła. Burres używa w tym wypadku, jako topnika, tlenek boru. Wprowadzanie tlenku boru pozwala na wprowadzenie większej ilości tlenku glinu przy utrzymaniu tej samej tempereratury topliwości szkła. Burres powołuje się na prace Dimbely, Sarkins'a. Turnera i innych na znaczenie tlenku boru przy produkcji butelek maszynowych. Burres dochodzi do wniosku że tlenek glinu i tlenek boru są niezbędnemi składniszkła i w znacznym stopniu powiększają jego odporność chemiczną. Oprócz tych dwuch tlenków dużą odporność chemiczną szkła powoduje również tlenek magnezu, który może częściowo zamienić tlenek wapnia. Wprowadzenie tlenku magnezu zaleca się przez stosowanie dolomitów.

Kronika

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH W POLSCE.

W dniu 30 lipca r. b. o godz. 17 odbędzie się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Związku Hut Szklanych w Polsce w lokalu własnem przy ul. Traugutta 3.

Na porządku dziennym:

rozpatrzenie i zatwierdzenia Statutu Zrzeszenia eksportowego Hut Szklanychw Polsce

---

POSIEDZENIE RADY ZWIAZKU HUT SZKLANYCH W POLSCE

W poniedziałek dnia 29 lipca r. b. o godz. 11 r. odbędzie się w lokalu Związku przy ul. Traugutta 3

POSIEDZENIE RADY ZWIĄZKU

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie i zatwierdzenie protokółu z poprzedniego posiedzenia Rady z dn. 12 lipca r. b.
2) Sprawa utworzenia Zrzeszenia Eksportowego Hut Szklanych w Polsce i rozpatrzenie regulaminu dla komisji reglamentacyjnej.
3) Sprawa scalenia podatku obrotowego.
4) Sprawa taryfy kolejowej dla eksportu pośredniego.
5) Sprawa taryfy kolejowej na kresy wschodnie.
6) Sprawy bieżące.
7) Wolne wnioski.

Z POSIEDZENIA RADY ZWIĄZKU W DN. 12 LIPCA.

W dn. 12. lipca r. b. odbyło się posiedzenie Rady Związku, na którem dokonano Wyboru Prezydjum Rady Związku: na Prezesa wybrany został przez aklamację obecny prezes p. Witold Smyjewski i na vice-prezesów p. p. Reinhold Chrystman i inż. Zygmunt Sowiński. Następnie rozpatrzono projekt Statutu Zrzeszenia Eksportowego Hut Szklanych w Polsce. Po wprowadzeniu pewnych poprawek i uzupełnień uchwalono projekt Statutu przedstawić do zatwierdzenia na Walne Zgromadzenie, które zwołać na dz. 30 lipca r. b. Posiedzenie zamknięto o godz. 22-ej 30 m.

LIKWIDACJA ZATARGU W HUCIE „W E N E D A"

Zatarg z robotnikami w Hucie „Weneda" został zlikwidowany i w najbliższych dniach huta rozpoczyna przerwaną od miesiąca pracę.

PRZED NOWELIZACJĄ SYSTEMU STOSOWANIA POZWOLEŃ PRZYWOZU.

Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Skarbu opracowuje obecnie system zmiany stosowania pozwoleń przywozu. Zgodnie z projektowaną nowelizacją, **z dniem 1 października r. b. nastąpić ma tego rodzaju zmiana, że każde pozwolenie służyć będzie tylko do jednej odprawy celnej,** przyczem urzędy celne nie będą honorowały odpisów pozwoleń na prawo przywozu. System ten stosować się będzie do pozwoleń z datą 1 października i późniejszą. W związku z tem importerzy, **zgłaszając obecnie podanie o przydział, zmuszeni będą również do zgłaszania ilości odcinków pozwolenia, stosownie do poszczególnych odpraw celnych.**

Równocześnie podkreślić należy, że ostatnio Ministerstwo Przemysłu i Handlu wypisuje na pozwoleniach przywozu, niezależnie od urzędu odprawy celnej również **urząd celny graniczny, przez który wejść ma towar z zagranicy.** W ten sposób praktyka Ministerstwa zobowiązuje importerów również do wskazywania wejściowego urzędu celnego.

ROKOWANIA HANDLOWO POLSKO-NIEMIECKIE.

Rokowania handlowe polsko-niemieckie zostały wznowione w Berlinie. Rokowania te podjęto jeszcze w końcu ubiegłego miesiąca w celu usunięcia dotychczasowych przeszkód w obustronnej wymianie handlowej i rozważeniu możliwości ułatwienia tej zmiany.

Dla kontynuowania tych rozmów wyjechał do Berlina prezes polskiej delegacji dyrektor Sokołowski. Z ramienia Rady Traktatowej na rokowania te udał się do Berlina dyr. Biura Traktatowego, dr. Rosiński oraz b. minister M. Szydłowski — prezes Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego.

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE.

Firma Emiliano, Kimak & Cia. Importaçao, Exportacao e Representaçoes, Curitiba-Palacie Avenida, Apt. 304-Parana (Brazylja) pragnie nawiązać bliższy kontakt z polskimi eksporterami m. in. szkła i wyrobów szklanych.

Firma powyższa powołuje się na referencje Państwowego Instytutu Eksportowego, Konsulatu Generalnego R. P. w Kurytybie, Banco do Brasil, Banco Francez-Italiano, Banco Nacional do Commercio, zaznaczając, że posiada reprezentacje licznych firm krajowych i zagranicznych.

Wiadomości z zagranicy

ALBANJA. Import szkła w r. 1934.

Wwóz szkła do Albanji w roku 1934 wyniósł 275.000 frs. Udział Niemiec w tym wywozie wyniósł 38.000 frs.

AUSTRJA. Wzrost eksportu szkła.

W austrjackim przemyśle szklanym, dał się zauważyć wzmożony eksport galanterji do Włoch, Anglji, i Holandji. Na wewnętrznym rynku sytuacja jest nader niepomyślna ze względu na konkurencję szkła węgierskiego i czechosłowackiego.

BUŁGARJA. Przemysł szklany.

Rozwój przemysłu szklanego datuje się od niedawnego czasu. Przez dłuższy okres istniała w Bułgarji jedyna huta szkła w miasteczku Ghebodje. Ostatnio wybudowane zostały jeszcze dwie huty szkła w Sofji i Górnej-Bani, wreszcie rozpoczęto budowę trzeciej huty w Pernik, która dotychczas jeszcze produkcji nie podjęła.

Personel inżynieryjny i robotniczy składa się wyłącznie z krajowców, surowce, oprócz sody, są pochodzenia krajowego. W roku 1932 importowano do Bułgarji szkła taflowego za sumę 23.6 miljonów lewów i innych wyrobów szklanych za 10.2 miljonów lewów. W roku 1933 import szkła taflowego wyrażał się w sumie 10.9 miljonów lewów, innych wyrobów szklanych w sumie 7.1 miljonów lewów.

Szkło taflowe pochodzenia bułgarskiego jest o wiele grubsze od importowanego, którego grubość nie przekracza 1.3 m/m. Fabrykacja szkła taflowego w Bułgarji datuje się dopiero od roku 1933. Przed tym okresem szkło importowane sprzedawano po 900 lewów za skrzynię, wtem 500 lewów wynosiły opłaty celne. Szkło taflowe, produkowane w Bułgarji sprzedawano po 630 lewów za skrzynię. W końcu roku 1933 zmechanizowano hutę szkła w Ghebodji, wskutek czego cena szkła miejscowego spadła do 475 lewów za skrzynię. Również spadła cena szkła importowanego, albowiem w tym samym czasie Czechosłowacja zawarła umowę handlową z Bułgarją, według której cło wwozowe dla tafli zmniejszono z 500 lewów na 280 lewów. Obecnie szkło importowane sprzedaje się po cenie 515 lewów za skrzynię. Niestety, huty bułgarskie muszą opłacać od szkła taflowego akcyzę w wysokości 120 lewów za skrzynię, natomiast Czechosłowacja przyznaje premję eksportową na szkło taflowe w wysokości 140 lewów (20 Kć) za każdą wywiezioną skrzynię szkła. Zarządzenie to wywołało ponowny spadek ceny szkła bułgarskiego.

CZECHOSŁOWACJA. Eksport szkła.

Wywóz wyrobów szklanych w m. kwietniu r. b. wykazuje zniżkę 5% w porównaniu z m. kwietniem roku ubiegłego. W maju zniżka ta powiększa się do 9%. Jest to pierwsza zniżka tegoroczna w porównaniu z cyframi roku ubiegłego. Wywóz ogólny za pierwsze cztery miesiące roku bieżącego przewyższa o 3.1% wywóz ogólny tegoż okresu roku poprzedniego. Wywóz szkła ostatnio znacznie się pogorszył wskutek trudności wwozowych do Francji. Jeśli ten stan potrwa dłużej, wywóz tegoroczny nie przekroczy poziomu roku ubiegłego.

CZECHOSŁOWACJA. Eksport szkła do Polski.

Według danych czechosłowackich (Allgemeine Glas und Keram Industrie Nr. 9) .cały wywóz szkła w lutym roku bieżącego wyniósł 39407.000 Kć, w tem do Polski szkła taflowego wywieziono 22 tonny wartości 163 000 Kć, oraz biżuterji szklanej 1 tonnę, wartości 68.000 Kć.

FRANCJA. Położenie przemysłu szklanego.

Według niedawno ogłoszonych danych statystycznych pracuje obecnie we Francji 160 hut szklanych, które zatrudniają około 40.000 robotników. Robotnicy ci, są jednak tylko częściowo zatrudnieni. W roku 1929 było zatrudnionych około 225 hut. Przemysł szklany we Francji odgrywa bardzo ważną rolę i według swych możliwości produkcyjnych zajmuje miejsce tuż za Niemcami, Belgją i Czechosłowacją. Z 160 hut, które obecnie pracują, 32 produkują butelki, 12 szkło taflowe, 45 flakony i butelki z lepszego szkła, 5 wyrabia kryształy, 33 szkło oświetleniowe, 6 szkło optyczne i specjalne, 16 balony, rurki i inne artykuły. Produkcja szkła przedstawia wartość około 200 milj. franków rocznie. Prawie we wszystkich hutach wprowadzono automatyczne maszyny. Kryzys, najbardziej

daje się odczuć w dziale szkła taflowego, z powodu stagnacji w ruchu budowlanym i przemyśle automobilowym. Przy możliwości produkcyjnej szkła taflowego 20-22 miljonów m^2 wyprodukowano w roku 1934 tylko 11 miljonów m^2. Niektóre, jednak huty szklane zdołały powiększyć swą produkcję. Tak, np. Société des Verreriers zakomunikowało, że produkcja butelek w r. 1934 wyniosła 26.70 miljonów sztuk, wobec 23.05 milj. w roku 1933. Towarzystwo to sprzedało 25.5 milj. butelek w roku 1934 wobec 24.83 milj. w r. 1933 i osiągnęło zysk 1.65 milj. franków, czem pokryło straty lat ubiegłych. Także „Compagnies Reunies des Glaces et Verres Speciaux du Nord de France" (Glaceries de Boussois) która obok koncernu Saint-Gobain jest największem przedsiębiorstwem szklanem, osiągnęło w roku 1933 czysty zysk 22.84 milj. franków wobec 19.12 miljonów franków, osiągniętych w roku 1933. Przedsiębiorstwo to powstało po wojnie światowej i jest obecnie jednym z największych przedsiębiorstw szklanych. Osobliwie trzeba zwrócić uwagę na rozwój w tem przedsiębiorstwie szkła taflowego specjalnego „Securit". Konkurencja, jaka istniała pomiędzy producentami tego szkła a szkła „Triplex" zakończyła się porozumieniem handlowem. Z Towarzystwem Libbey-Owens Co. istnieje również wspólnota interesów.

HISZPANJA. Zmiana taryfy celnej.

Według ostatnich danych podwyższenie taryfy celnej na szkło lustrzane nie nastąpi. Komisja ceł, na żądanie hurtowników szkła, dokonała przeratyfikowania pozycji taryfy wwozowej dotyczących szkła, a mianowicie:

		za 100 kg. zł. pezet.
Poz. 66	Szkło taflowe i kryształowe, gięte, białe, lub kolorowe obrobione lub nieobrobione, do $2^1/_2$ m/m grubości . . .	50
„ 66	grubości powyżej $2^1/_2$ m/m .	90
„ 69	Szkło i kryształy dla okien ze szlifowanemi kantami gięte, do $2^1/_2$ m/m grubości . . .	80
„ 69	powyżej $2^1/_2$ m/m grubości	90

Decyzję ostateczną w tej sprawie poweźmie Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

JAPONJA. Produkcja i zbyt szkła taflowego.

Od chwili rozpoczęcia produkcji szkła taflowego w 1907 r. przemysł ten poczynił znaczne postępy, zwłaszcza w ostatnim czasie. W roku 1933 produkcja wyniosła 3.250.000 skrzyń szkła. Swe wewnętrzne zapotrzebowanie w lustrach i szybach Japonja całkowicie pokrywa, za wyjątkiem szkieł specjalnych, jak to: szkła do płyt fotograficznych i szkła z siatką wtopioną. Od chwili zniesienia waluty złotej w Japonji eksport szkła taflowego znacznie się wzmógł. Największymi producentami szkła taflowego w Japonji są: Asahi-Glass, Nippon Plate Glass I Shoto Glass. Huty firmy Asahi założone zostały w roku 1907 z kapitałem zakładowym 12,5 miljonów jen, z czego wpłacono 6.9 miljonów jen. Możliwości produkcyjne tych hut osiągają 2.700.000 skrzyń rocznie. Personel fabryczny liczy 1250 ludzi. Firma ta posiada w Sawata wannę na 10 maszyn systemu Lubbersa, w Tsurumi, wannę systemu Pittsburgh na 6 maszyn i po 12 maszyn systemu Fourcault w Makiyama i Amagatazi.

Firma Nippon Plate Glass eksploatuje w Futathima 3 wanny na 6 maszyn systemu Libbey-Owens i firma Shoto-Glass 1 wannę na 8 maszyn Fourcault w Dairen (Manżurja). Obecnie powstały dwie nowe huty z zamiarem produkowania szkła specjalnego, które w Japonji nie było dotychczas produkowane. Są to firmy Nippon Thick Glass i Tokuanga Plate Glass. Huty tych firm położone są niedaleko od Osaka. Thick Glass Co. będzie produkować szkło lane w ilości 20.000 skrzyń rocznie i szkło z wtopioną siatką w tej samej ilości. Tokuanga Plate Glass Co. będzie produkować wyłącznie szkło lustrzane w ilości 40.000 skrzyń rocznie. Wszystkie maszyny i urządzenie tych hut sprowadzono ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn. i Belgji.

Co się tyczy surowców, to piasek w ilości dostatecznej znajduje się w okręgu Wakayama i w Koreji. Dla szkła białego piasek sprowadza się również z Indo-Chin i z Singapouru. Soda jest fabrykowana w kraju przez firmy Asahi-Glas i Nippon Soda Engineering. Kreda jest eksploatowana w okręgach Fukuoha i Hiroshima. Szpat polny i inne surowce znajdują się w dostatecznej ilości.

Eksport szkła taflowego w ostatnich latach wzmógł się znacznie.

PALESTYNA. Rozbudowa przemysłu szklanego.

W Palestynie znaleziono obecnie doskonały piasek do fabrykacji szkła.

Oprócz istniejącej już huty butelkowej w Riszon le Zion, powstaje około Hajfy nowa huta taflowa, którą zakłada jako swój oddział, jedna z większych hut holenderskich. Zapotrzebowanie szkła w Palestynie jest duże i stale się powiększa.

Sprowadzono do Palestyny:

	w roku 1933 w £P.	w roku 1934
Nieobrobione szkło taflowe	17.892	31.770
Inne szkło taflowe	16.539	26.449
Szkło gospodarskie (stołowizna)	22.334	27.530
Szkło do lamp (cylindry)	—	6.720
Inne wyroby szklane	929	4.140
Butelki i naczynia	20.115	37.591
Lustra	467	551

Wywóz szkła z Palestyny jest nieznaczny, przemysł lustrzany przetwórczy wywiózł w roku ubiegłym głównie do Syrji, wyrobów za £P. 1934, a w roku 1933 za £P. 3249.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ. Produkcja szkła taflowego nieprzepuszczającego promieni słonecznych.

Zakłady Corning Glass Works rozpoczęły fabrykację nowego rodzaju szkła taflowego, które nie przepuszcza infraczerwonych promieni cieplnych i tem samem redukuje cieplne działanie słońca.

SZWECJA. Podwyższenie taryfy celnej na wyroby szklane.

Od dnia 23 kwietnia 1935 r. została powiększona taryfa celna z 30 do 170% na następujące wyroby szklane: butelki i naczynia szklane ze szkła zielonego, ciemnego i białego. Została również podniesiona stawka celna na wyroby szklane osobno w taryfie celnej szwedzkiej niewymienione.

WŁOCHY. — Opłaty licencyjne.

Ogłoszony w Gazetta Ufficiale z dnia 17 czerwca dekret królewski z daty 13 maja b. r. Nr. 894, wydany w porozumieniu z Radą Ministrów i na wniosek Ministra Finansów łącznie z Ministrami Spraw Zagranicznych, Korporacyj, Rolnictwa i Sprawiedliwości, postanawia, że na towary importowane **za zezwoleniem ministerjalnem** nakłada się specjalną opłatę licencyjną w wysokości 3% od wartości towaru.

Przepisy wykonawcze od dekretu oraz ewentualne zwolnienia od opłat licencyjnych wydane zostaną przez Ministra Finansów.

Równocześnie uchylony został dekret z 23 marca 1933 r. nakładający pewną opłatę licencyjną na towary sprowadzane za zezwoleniem ministerjalnem z tych państw, w których analogicznemu traktowaniu poddają towary przywożone z Włoch.

Dekret wszedł w życie z dniem ogłoszenia.

BILANSE HUT SZKLANYCH

(SPÓŁEK AKCYJNYCH)

HUTA SZKLANA „DĄBROWA", Sp. Akc.

Bilans Zamknięcia na dzień 31 grudnia 1934.

STAN CZYNNY: Nieruchomości zł. 2.245.738.93. Maszyny i Inwentarz Ruchomy zł. 542.164.96. Kasa zł. 24.399.64. Banki i P. K. O. zł. 3.721.12 Papiery Publiczne zł. 8.325.—. 4.421.63. Akcje i udziały w Przedsiębiorstwach złotych 21.980.05 Półfabrykaty, materjajały gotowe, surowce i opał zł. 1.008.756.62 Dłużnicy 478.977.03 Sumy Przechodnie zł. 3.923.05 Rachunek Zysków i Strat zł. 3.373.739.75 Razem zł. 3.716.003.78.

Rachunek Zysków i Strat za 1934 rok.

WINIEN: Koszty ogólne zł. 479.009.24 Surowce i Opał zł. 416.339.79. Robocizna zł. 400.691.78 Koszty Fabryczne złotych 145.305.47. Ubezpieczalnia i Podatki zł. 45.079.21. Świadczenia Socjalne zł. 51.318.31. Różne zł. 105.700.16. Klijenci złotych 008.07. Razem zł. 1.644.351.94.

MA: Uzyskano z fabrykacji zł. 1337.560.47. Wynajem lokali i rózne zł. 6.731.—. Strata zł. 300.060.48. Razem złotych 1.644.351.94

PRZEMYSŁ SZKLANY W POLSCE, Sp. Akc.

Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 1934.

STAN CZYNNY: **I. Majątek Stały.** Nieruchomość: a) grunty i place zł. 59.000.— b) budowle mieszkaniowe i fabryczne zł. 91.000.—, Urządzenie fabryczne: a) maszyny i narzędzia techniczne zł.71.945.56, b) narzędzia i instrumenty zł. 80.934.26; Ruchomości zł. 6.279.68, Inwentarz rolniczy zł. 7.846.15; **II. Majątek Płynny.** Kasa Zarządu zł. 1.550. 50, Kasa Huty zł. 868.54, razem zł. 2.419.04, Banki zł. 2.520.93, 6% Pożyczka Narodowa zł 3.648.—, Weksle w portfelu zł. 10.187.12, Weksle na inkasie zł. 722.89; Materjały a) surowe zł. 18.249.73, b) opał zł. 2.47413, c) wyroby gotowe na składzie zł. 81.372.25; Dłużnicy zł. 110.232.82, Wierzyciele zł. 3.588.71, Straty z lat ubiegłych zł. 62.891.31; ogółem zł. 615.312.85. STAN BIERNY. **I. Kapitały Własne.** Kapitał Akcyjny zł. 150.000.—, Kapitał Zapasowy zł. 25.575.61, Kapitał Amortyzacyjny: saldo na 1/I. 1934 r. zł. 63.372.93, dopisano w r. 1934 zł. 5.057 razem zł. 68.372.93; **II. Zobowiązania.** Wierzyciele zł. 73.531.75, Banki zł. 228.371.56; Sumy Przechodnie zł. 67.100.83. Zysk za 1934 rok zł. 2.303.17; Ogółem zł. 615.311.85.

Rachunek Zysków i Strat za 1934 rok.

DEBET. Koszty fabrykacji zł. 371.086.87, Koszty handlowe zł. 46.937.64. Procenty i prowyzje zł. 9.372.53, Podatki złotych 13.896.11. Odpisy na amortyzację zł. 5.057, Zysk za 1934 rok zł. 2.303.17; Ogółem zł. 448.654.32. KREDYT. Sprzedaż zł. 435.535.96, Różnica w obliczeniu remanentów zł. 13.117.36; Ogółem zł. 448.653.32.

PRODUKCJA i ZBYT SZKŁA w MIESIĄCU MAJU 1935 r.

według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

RODZAJ SZKŁA	Produkcja		Zbyt	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
Szkło taflowe	1.560	577	1.233	465
Szkło butelkowe	3.155	1.388	2.679	1.198
w tem monopolowe	(1.869)	(766)	(1.655)	(693)
Szkło stołowo-galanteryjne	683	621	746	681
	5.398	2.586	4.658	2.344

Cena za ogłoszenia: Strona 100 zł., 1/2 strony 60 zł., 1/4 strony 30 zł., 1/8 strony 15 zł.

Wydawca: ZWIĄZEK HUT SZKLANYCH w POLSCE. Redaktor: Antoni Tarwid

Druk. „Royal", W-wa, Chmielna 30. Tel. 5.95-71.

(Początek na str. 2 okładki)

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ kg.	PRZYWÓZ zł.	WYWÓZ kg.	WYWÓZ zł.
91110	Wata, przędza — szklane	23	118	—	—
91130	Oczy szklane	59	1.631	—	—
91200	Tkaniny szklane i wyroby z nich; wyroby z waty i przędzy szklanej	636	1.252	—	—
	Szkło taflowe nieszlifowane, niepolerowane grubości 5 mm. i mniej:				
91310	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej,—bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 m² i mniej	9.148	5.052	14.684	4.200
91311	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 do 0,5 m²	1.064	456	—	—
91312	gładkie, białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni powyżej 0,5 m²	10.092	6.042	32.548	6.802
91320	gładkie, barwne, mleczne — bez wzorów i ozdób	603	557	—	—
91330	wszelkich barw wypukłe, faliste, karbowane, wzorzyste, żyłkowane, matowane	4.023	2.118	—	—
91340	z upiększeniami, malowidłami; szkła składane w oprawie ołowianej, miedzianej i t. p.	16	55	—	—
91350	do wyrobu płyt fotograficznych	10.104	7.064	—	—
	Szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. nieszlifowane, niepolerowane, niematowane o powierzchni:				
91410	1000 cm² i mniej	106	61	—	—
91420	powyżej 1000 do 4000 cm²	223	152	—	—
91430	powyżej 4000 do 10000 cm²	5.619	3.768	—	—
91440	powyżej 10000 do 20000 cm²	389	680	—	—
91450	powyżej 20000 do 40000 cm²	42	63	—	—
91460	powyżej 40000 do 70000 cm²	—	—	—	—
91470	powyżej 70000 cm²	—	—	—	—
91500	Szyby lustrzane szlifowane, polerowane, również matowane	63.601	82.471	—	—
91600	Szyby lustrzane i szkło taflowe z brzegiem szlifowanym (biseaute)	18	307	—	—
91700	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną	—	—	—	—
91800	Szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p.				
91900	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną, szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne z upiększeniami malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p. — wszystko z brzegiem szlifowanym	—	—	64	370
92000	Lustra gotowe w oprawach z materjałów pospolitych, chociażby pozłacanych, posrebrzanych	0	4	7	51
92100	Lustra gotowe w oprawach z kosztownych materjałów				
	Szkło taflowe z wtopioną siatką drucianą lub z wtopionym drutem — wszelkiej grubości:				
92210	koloru naturalnego, białe	—	—	—	—
92220	szlifowane, również zabarwione w masie	—	—	—	—
92300	Szkło taflowe sklejane, chociażby z dodatkiem wkładki celuloidowej lub z innych temu podobnych materjałów	9	37	—	—
92410	Balony do fabrykacji żarówek	510	4.317	—	—
92420	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, barwnego, przeznaczone do celów technicznych, — bez ozdób, chociażby rżnięte, szlifowane, matowane, z wtopioną siatką	2.273	14.785	—	—
	Razem	137.432	222.768	94.143	63.441
89600	Masa szklana w kawałkach do fabrykacji szkła, łom szklany	444.907	29.249	—	—
	OGÓŁEM	582.339	252.017	94.143	63.441

W
CHEMIKALJA
ZAOPATRUJCIE SIĘ PRZEZ
CENTRALĘ HANDLOWĄ CZŁONKÓW
ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH
W POLSCE
W FIRMIE
I. FILSKRAUT i N. GURWICZ
PRZETWORY CHEMICZNE i FARBY
Warszawa, tel. 11.21-11, Leszno 7
ZASTĘPSTWA i SKŁADY KONSYGNACYJNE
OFERTY ORAZ CENNIKI NA ŻĄDANIE.

TERMO METRY
techniczne,
laboratoryjne,
pokojowe,
zaokienne,
kąpielowe i inne
produkuje
Fabryka Naczyń Szklanych
Laboratoryjnych
B-cia STROSZNAJDER
Warszawa
Leszno Nr. 78
telef. 11.61-33
Tel. dyr. 11.72-09

CENTRALA HANDLOWA
CZŁONKÓW ZWIAZKU HUT SZKLANYCH W POLSCE

Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.

Warszawa, Traugutta 3, tel. 291-89.

Założona w roku 1925 przez małe grono hut celem zakupu surowców, chemikaljów, maszyn oraz materjałów ogniotrwałych do pieców i wanien hutniczych, Spółdzielnia powoli, ale stale powiększa zakres swej pracy. Obecnie, po ukończeniu w roku sprawozdawczym 9 lat swego istnienia, może poszczycić się, że przetrzymała kryzys.

Rok 1934 wykazał również, jak i ubiegłe lata, pewien zysk i członkowie Spółdzielni, poza ustawową dywidendą, otrzymali 2% premji od obrotu ze Spółdzielnią.

Oferty na życzenie odbiorców wysyłamy odwrotną pocztą.